

Pla de millora Programa d'ampliació

Llengua 4

El quadern d'Ensenyament individualitzat de Llengua, per a quart curs de primària, és una obra col·lectiva concebuda, dissenyada i creada en el departament d'Edicions Educatives de Santillana Educación, S. L./ Edicions Voramar, S. A., dirigit per **Teresa Grence Ruiz** i **Immaculada Gregori Soldevila**.

En la seua elaboració ha participat l'equip següent:

TEXT I EDICIÓ

Esther Bellavista Vilaplana

Empar Tortosa Sanz

IL·LUSTRACIÓ

Jordi Sales Roqueta

EDICIÓ EXECUTIVA

Empar Tortosa Sanz

DIRECCIÓ DEL PROJECTE

Immaculada Gregori Soldevila

DIRECCIÓ I COORDINACIÓ

EDITORIAL DE PRIMÀRIA

Maite López-Sáez Rodríguez-Piñero

Direcció d'art: José Crespo González.

Projecte gràfic: Pep Carrió.

Cap de projecte: Rosa Marín González.

Coordinació d'il·lustració: Esther Bellavista Vilaplana.

Cap de desenvolupament de projecte: Javier Tejeda de la Calle.

Desenvolupament gràfic: Raúl de Andrés González i Jorge Gómez Tobar.

Direcció tècnica: Jorge Mira Fernández.

Subdirecció tècnica: José Luis Verdasco Romero.

Coordinació tècnica: Jesús Muela Ramiro i Virtudes Llobet Azpitarte.

Confecció i muntatge: Núria Lombarte Gil.

Correcció: Clàudia de Val del Amo i Lluïsa March Soler.

© 2015 by Edicions Voramar, S. A./Santillana Educación, S. L.

C/ València, 44

46210 Picanya, València

PRINTED IN SPAIN

EAN: 8431300925595

CP: 671229

Aquesta obra està protegida per les lleis de drets d'autor i la seua propietat intel·lectual correspon a Voramar/Santillana. Els usuaris legítims de l'obra només estan autoritzats a fer-ne fotocòpies per a usar-les com a material d'aula. Queda prohibida qualsevol altra utilització tret dels usos permesos, especialment aquella que tinga finalitats comercials.

Direcció d'art: José Crespo González.

Projecte gràfic: Pep Carrió.

Cap de projecte: Rosa Marín González.

Coordinació d'il·lustració: Esther Bellavista Vilaplana.

Cap de desenvolupament de projecte: Javier Tejeda de la Calle.

Desenvolupament gràfic: Raúl de Andrés González i Jorge Gómez Tobar.

Direcció tècnica: Jorge Mira Fernández.

Subdirecció tècnica: José Luis Verdasco Romero.

Coordinació tècnica: Jesús Muela Ramiro i Virtudes Llobet Azpitarte.

Confecció i muntatge: Núria Lombarte Gil.

Correcció: Clàudia de Val del Amo i Lluïsa March Soler.

© 2015 by Edicions Voramar, S. A./Santillana Educación, S. L.

C/ València, 44

46210 Picanya, València

PRINTED IN SPAIN

EAN: 8431300925595

CP: 671229

Aquesta obra està protegida per les lleis de drets d'autor i la seua propietat intel·lectual correspon a Voramar/Santillana. Els usuaris legítims de l'obra només estan autoritzats a fer-ne fotocòpies per a usar-les com a material d'aula. Queda prohibida qualsevol altra utilització tret dels usos permesos, especialment aquella que tinga finalitats comercials.

Presentació

L'ensenyament individualitzat

L'ensenyament individualitzat promou que cada alumne o alumna treballi en la consecució dels objectius educatius a un ritme adequat a les seues capacitats i destreses. Amb aquesta finalitat, és important establir un pla que els ajude a superar les dificultats i a desenvolupar i potenciar les seues habilitats.

Aquest tipus d'ensenyament se centra, doncs, en l'ús d'una metodologia flexible i de les tècniques i recursos educatius que més bé s'adapten a les necessitats particulars de l'alumnat. Entre altres coses, requereix disposar de materials didàctics específics que puguin ser utilitzats segons les condicions concretes d'aprenentatge de cada xiquet o xiqueta, i també dels objectius de millora que es plantegen en cada cas.

Des d'aquesta perspectiva, la **Biblioteca del professorat** del projecte **Saber Fer** ofereix un conjunt de materials destinats a facilitar aquesta tasca. Entre d'altres inclou:

- La sèrie **Aprenentatge eficaç**, que en els primers cursos de primària està destinada a treballar les habilitats bàsiques –atenció, memòria i raonament– i les dificultats d'aprenentatge, mentre que a partir del 4t curs aborda l'entrenament en les tècniques d'estudi.
- El compendi de material anomenat **Recursos complementaris**, que conté seccions variades per a cada una de les àrees del currículum, a fi que el professorat seleccione en cada cas les fitxes que considere convenientes.
- I, finalment, aquest quadern, anomenat **Ensenyament individualitzat**, que inclou, per a cada unitat didàctica del llibre de l'alumne, dos apartats:
 - Un **Pla de millora**, compost per fitxes de treball destinades a aquells alumnes que requereixen un reforç més gran per a afermar els principals continguts de la unitat i per a desenvolupar les competències.
 - Un **Programa d'ampliació**, compost també de fitxes, l'objectiu del qual és que l'alumnat aprofundisca en determinats continguts, amplie els seus coneixements i pose en joc les competències adquirides.

Índex

PLA DE MILLORA

Unitat 1

Les llengües d'Espanya. El valencià	8
Sons i grafies	9
El diccionari	10

Unitat 2

El grup nominal	11
L'ús de x , tx i ig	12
Els sinònims	13

Unitat 3

El substantiu. Classes	14
L'ús de x i ix	15
Els antònims	16

Unitat 4

Gènere i nombre del substantiu	17
L'ús de v	18
Les paraules polisèmiques.....	19

Unitat 5

Els determinants (I)	20
La partició de paraules	21
Les paraules parònimes.....	22

Unitat 6

Els determinants (II)	23
L'accentuació	24
Les paraules homòfones	25

Unitat 7

L'adjectiu. Graus	26
L'accent en les paraules agudes.....	27
Les paraules derivades.....	28

Unitat 8

El verb. Arrel i desinències	29
L'accent en les paraules planes	30
Les paraules compostes	31

Unitat 9

El verb. Nombre i persona	32
L'accent en les paraules esdrúixoles	33
Els diminutius i els augmentatius	34

Unitat 10

El verb. Temps i mode	35
La dièresi	36
La família de paraules	37

Unitat 11

Els pronoms personals	38
El guionet	39
Les paraules onomatopeïques	40

Unitat 12

L'adverbi	41
L'ús de p i b a final de paraula.	42
Les sigles	43

Unitat 13

L'oració: subjecte i predicat	44
L'ús de t i d a final de paraula.	45
Les variants lèxiques.....	46

Unitat 14

Classes d'oracions	47
L'ús de c i g a final de paraula	48
Les frases fetes	49

Unitat 15

L'oració, el paràgraf i el text	50
Els punts suspensius.....	51
Els refranys	52

PROGRAMA D'AMPLIACIÓ

Unitat 1	54
Unitat 2	56
Unitat 3	58
Unitat 4	60
Unitat 5	62
Unitat 6	64
Unitat 7	66
Unitat 8	68
Unitat 9	70
Unitat 10	72
Unitat 11	74
Unitat 12	76
Unitat 13	78
Unitat 14	80
Unitat 15	82
Solucionari	85

Pla de millora

Les llengües d'Espanya.

El valencià

Nom _____ Data _____

RECORDA

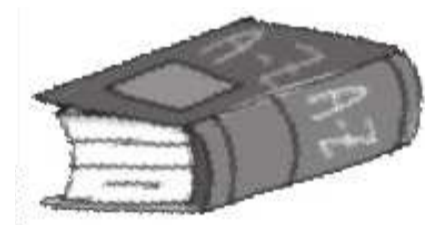
A més del castellà, que es parla a tot Espanya, hi ha comunitats autònomes on es parlen altres llengües, com ara la Comunitat Valenciana on es parla el valencià. Llevat de l'èuscar o basc, totes les llengües que es parlen a Espanya provenen del llatí.

El **valencià** té uns sons, unes lletres i unes paraules pròpies que el diferencien de la resta de llengües d'Espanya procedents del llatí.

Indica quines llengües es parlen a la Comunitat Valenciana i quan uses cada una.

Completa la taula d'equivalències amb les paraules que et proposem.

pa	madre	pai	aita
auga	pan	pare	agua

Valencià	Castellà	Gallec	Basc
	padre		
mare		nai	ama
aigua			ura
		pan	ogia

Escriu V si és verdader i F si és fals.

- El so de la **s** de *casa* en valencià no existeix en castellà.
- La paraula *japonés* sona igual en castellà que en valencià.
- Les lletres **ñ**, **y** i **ch** del castellà no existeixen en valencià.
- El valencià i el castellà són exactament iguals perquè vénen del llatí.

Nom _____ Data _____

RECORDA

Les **lletres** o **grafies** són els signes amb què representem els sons per escrit.

Hi ha sons que es representen amb una sola lletra i d'altres que poden ser representats per més d'una lletra.

A vegades una mateixa lletra pot representar sons diferents. Altres vegades dues lletres juntes representen un únic so. Aquests grups de lletres són els **dígrafs**.

Relaciona cada grup de paraules amb el comentari corresponent.

peu, tap, carpa

Cada parell de lletres destacades representa un únic so.

cel, boca, fàcil

Les lletres destacades representen un mateix so.

gerro, pluja, jocs

La lletra destacada representa sempre el mateix so.

fitxa, all, mussol

La lletra destacada representa sons diferents.

Escriu paraules per exemplificar cada afirmació.

- La lletra **s** representa dos sons diferents. ▶ _____
- El so **k** es representa amb lletres diferents. ▶ _____
- Hi ha una lletra que no representa cap so. ▶ _____

Encercla els dígrafs en les paraules següents.

pinya

pallasso

milotxa

tassa

Nom _____ Data _____

RECORDA

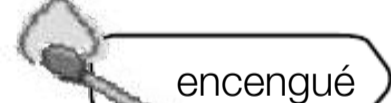
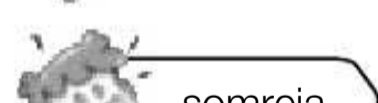

El **diccionari** és el llibre que recull les paraules d'una llengua i els seus **significats**. En el diccionari, les paraules estan ordenades alfabèticament.

● Ordena alfabèticament les paraules següents.

● Escriu al costat de cada paraula la forma en què l'has de buscar en el diccionari.

	_____		_____
	_____		_____
	_____		_____

● Busca en el diccionari la paraula destacada i copia el significat de cada expressió.

• Tindre **barra** ► _____

• Deixar amb un **pam** de nas ► _____

El grup nominal

Nom _____ Data _____

RECORDA

El **grup nominal** és un conjunt de paraules agrupades al voltant d'un substantiu.

La paraula més important del grup nominal és el **substantiu**. També poden formar part del grup nominal els determinants, com l'article, i els adjectius.

Relaciona i escriu els grups nominals que obtingues.

una	caixes	blau	▶ _____
uns	gata	nous	▶ _____
les	bolígraf	buides	▶ _____
el	guants	grisa	▶ _____

Escriu en cada cas un grup nominal amb article, substantiu i adjectiu.

Escriu un grup nominal per a cada oració.

- _____ canta cada matí.
- _____ m'agrada molt.
- _____ són molt simpàtics.
- _____ es renta les dents amb el raspall nou.

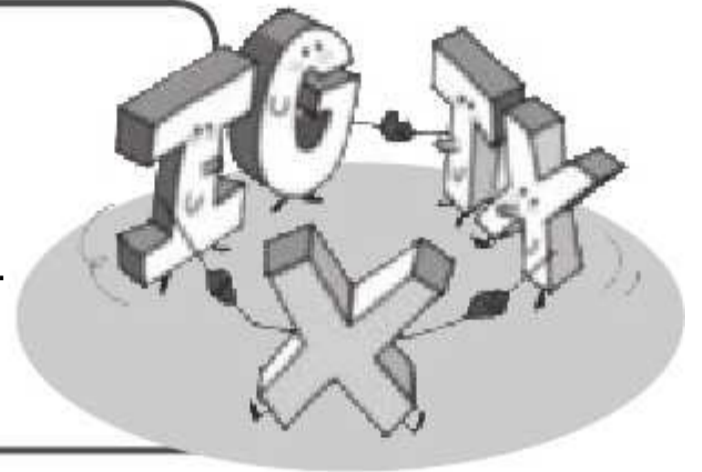
L'ús de x, tx i ig

Nom _____ Data _____

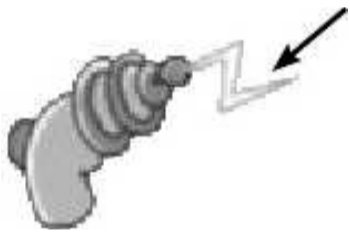
RECORDA

El so de la **x** de *xiquet* es pot representar amb les grafies **x**, **tx** o **ig**.

- S'escriu **x** a principi de paraula i després de consonant.
- S'escriu **tx** entre vocals.
- S'escriu **ig** a final de paraula.

Completa les paraules següents amb x, tx o ig.

ra____

co____e

____ampú

fle____a

pu____

pe____ina

esto____

____oriço

fi____es

____ocolate

Llig les definicions i completa les paraules corresponents. Totes contenen x, tx o ig.

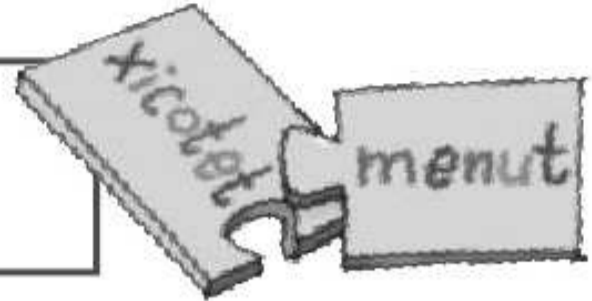
- Ganes de fer una cosa. ▶ D E _____
- Raig d'aigua que ens renta el cos de dalt a baix. ▶ D _____
- Mes que hi ha entre abril i juny. ▶ ____ A _____
- Conjunt de roba que et poses per a fer esport. ▶ ____ A _____ LL
- Paraula que significa el contrari de *bonic*. ▶ ____ E _____
- Beguda refrescant que se sol prendre amb fartons. ▶ ____ R _____ A
- Si li'l poses en la boca a un bebé, deixa de plorar. ▶ ____ P ____ Ó

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els **sinònims** són paraules que tenen el mateix significat.

Pinta en cada columna la paraula sinònima de la primera.

enorme	preocupat	llest	divertit	comprar
xicotet	quiet	intel·ligent	avorrit	vendre
immens	intranquil	ignorant	entretingut	botiga
diminut	ràpid	feliç	trist	adquirir

bonic	por	parlar	veloç	ocell
bell	valor	pensar	ràpid	ànec
apagat	tristor	callar	lent	au
lleig	temor	xarrar	velocitat	animal

Fixa't en les paraules destacades del text i copia juntes les que siguen sinònimes.

Benvolguts pares i mares,

Els **professors** de les diferents **assignatures** del **col·legi** Jaume Roig hem preparat tota una sèrie d'**excursions** i activitats fora de l'**aula**. Creiem que aquestes **eixides** ajuden els alumnes a aprofundir en les **matèries** del curs i a tindre experiències diferents de les de la **classe**. És per això que us demanem tota la vostra col·laboració per a tirar endavant el programa d'activitats del col·legi.

Atentament,
Els **mestres** de l'**escola** Jaume Roig

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els **substantius** són les paraules que utilitzem per a anomenar les persones, els animals i les coses.

Els substantius poden ser **comuns** o **propis** i **individuals** o **col·lectius**.

Pinta les paraules que siguin substantius. En acabant, classifica'ls.

Irene	dos	gat	poble	jugava	Pluja
abans	Benifondo	teua	gran	xiqueta	les

De persona	D'animal	De cosa
	Pluja	

Copia els substantius anteriors on corresponga.

Comuns	_____	_____	_____
Propis	_____	_____	_____

Escriu, en cada cas, el substantiu individual i el col·lectiu corresponent.

_____	_____	_____
_____	_____	_____

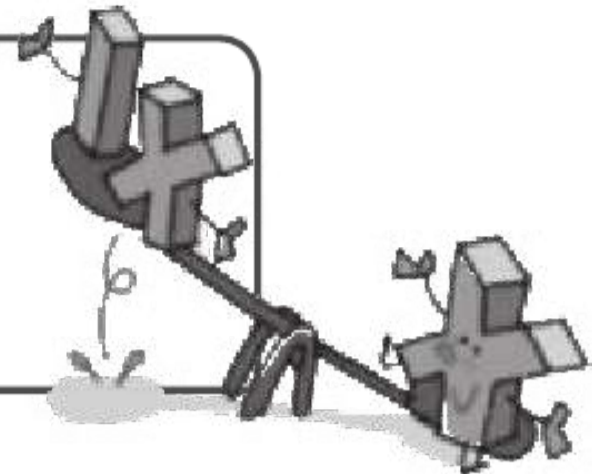

Nom _____ Data _____

RECORDA

El so de la **x** de *Xàtiva* es pot representar amb les grafies **x** i **ix**.

- S'escriu **x** a començament de paraula.
- S'escriu **ix** entre vocals i a final de paraula.

Ratlla la paraula de cada grup que no tinga el so de la x de Xàtiva.

Xixona
Xeraco
Xàbia
Xina

coix
cartutx
baix
feix

reixa
caixa
panxa
fluixa

xurros
beixamel
peix
brioix

Completa les paraules següents amb x o ix, segons convinga.

- va____ell
- ____aloc
- bru____a
- ____eresà
- re____a
- ca____er
- fa____a
- ____ilòfon
- brú____ola
- ____ifra

Copia substituint els dibuixos per les paraules adequades amb x o ix.

- Xènia va menjar per postres.

- El de Xavier és molt tou.

- No m'agrada el gust d'aquest .

- Hi ha dos a la .

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els **antònims** són paraules que tenen significats contraris.

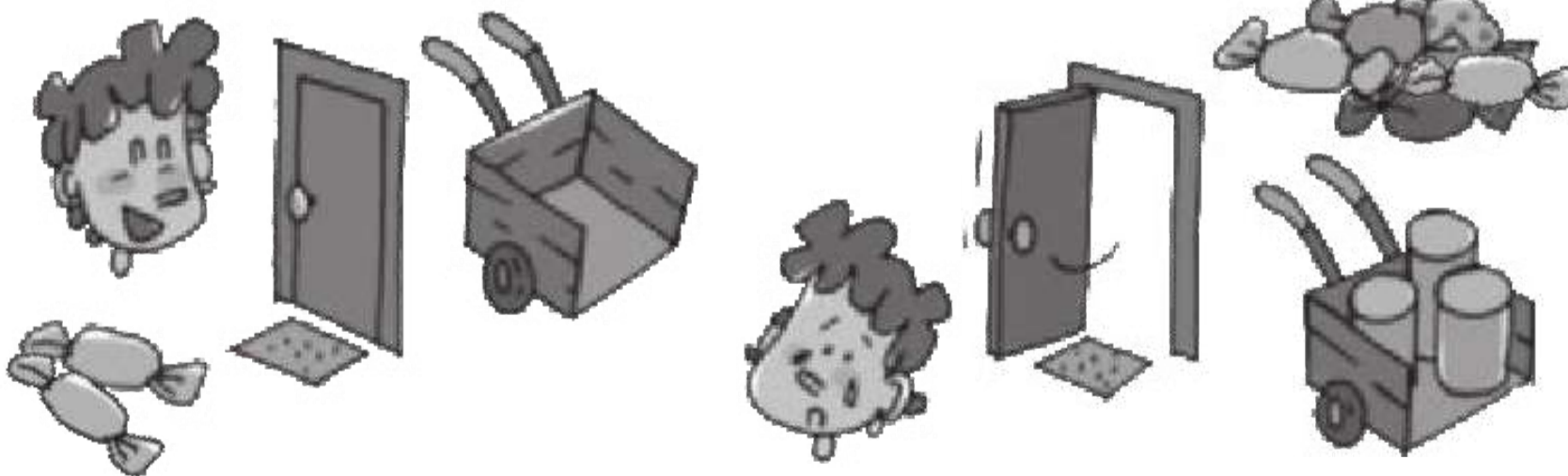

■ Pinta en cada columna la paraula antònima de la primera.

enorme	preocupat	llest	divertit	comprar
gos	inquiet	intel·ligent	avorrit	vendre
immens	tranquil	ignorant	entretingut	botiga
diminut	ràpid	feliç	trist	adquirir

bonic	dia	parlar	veloç	ric
bell	jornada	pensar	ràpid	pobre
apagat	nit	callar	velocitat	adinerat
lleig	dilluns	xarrar	lent	llapis

■ Fixa't en els dibuixos oposats i escriu cada oració amb l'antònim de la paraula destacada.

- El carro està **buit**. ▶ _____
- La porta està **tancada**. ▶ _____
- El xiquet **riu**. ▶ _____
- Hi ha **pocs** caramels. ▶ _____

Gènere i nombre del substantiu

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els substantius tenen **gènere**: poden ser **masculins** o **femenins**.

Els substantius també tenen **nombre**: poden estar en **singular** o en **plural**.

Els substantius **concorden** en gènere i nombre amb els determinants i els adjectius que l'acompanyen en el grup nominal.

● **Relaciona i indica quin gènere i quin nombre té cada grup nominal que formes.**

la	llibre	calenta	▶ _____
el	llet	roges	▶ _____
els	sabates	ràpids	▶ _____
les	cotxes	obert	▶ _____

● **Escriu el femení de cada substantiu.**

• cuiner ▶ _____	• xiquet ▶ _____	• ministre ▶ _____
• mestre ▶ _____	• doctor ▶ _____	• forner ▶ _____
• sogre ▶ _____	• gat ▶ _____	• pediatre ▶ _____
• fill ▶ _____	• pintor ▶ _____	• infermer ▶ _____

● **Escriu aquests substantius en plural.**

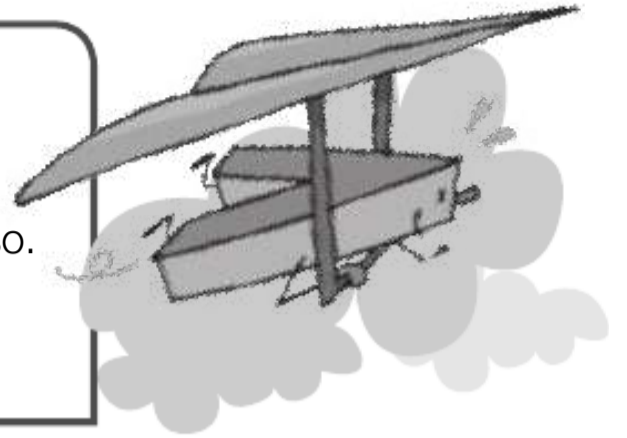
• goma ▶ _____	• dona ▶ _____	• àrbitre ▶ _____
• ram ▶ _____	• llibre ▶ _____	• ocell ▶ _____
• col·legi ▶ _____	• got ▶ _____	• muralla ▶ _____
• fulla ▶ _____	• cama ▶ _____	• moto ▶ _____

Nom _____ Data _____

RECORDA

- S'escriu **v** darrere de **n**.
- S'escriu **v** en les formes del verb *haver* que tenen aquest so.
- S'escriu **v** en les formes acabades en *-ava, -aves, -ava, -àvem, -àveu, -aven* dels verbs de la primera conjugació.

Observa com s'escriuen les paraules següents i contesta.

enveja • invent • canviar
 envellir • enviar • convent

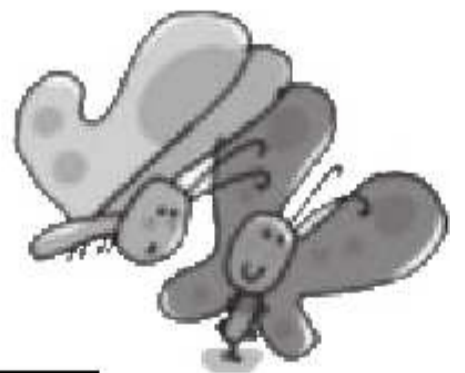
- Quina lletra hi ha sempre davant de la **v**? _____

Completa el quadre amb les formes de cada verb.

	anar	cantar	caminar	haver
Jo		cantava		havia
Tu			caminaves	
Ell o ella	anava			
Nosaltres	anàvem			
Vosaltres				havíeu
Els o elles		cantaven		

Escriu la paraula amb v que correspon en cada cas.

- Éssers vius sense esquelet intern. ► _____
- Que no es pot percebre amb la vista. ► _____
- Màquina que s'usa per a envasar productes. ► _____
- Enlairar-se, començar a volar un avió, un ocell... ► _____
- Demanar a algú que acudisca a un acte, una festa, etc. ► _____
- Persona que imagina i fabrica coses que abans no existien. ► _____

Les paraules polisèmiques

Nom _____ Data _____

RECORDA

Les paraules **polisèmiques** són les que tenen més d'un significat.

● **Escriu una oració amb cada significat d'aquestes paraules polisèmiques.**

ratolí

- _____
- _____

serra

- _____
- _____

● **Ratlla el significat que no correspon a cada paraula.**

banc	clau	cap
Lloc per a seure-hi.	Eina per a cuinar.	Part superior del cos.
Grup d'insectes.	Signe musical.	Qui mana en una empresa.
Lloc on es guarden i es presten diners.	Peça de metall que permet obrir i tancar un pany.	Peça de suro que tapa una botella.

● **Descobreix la paraula polisèmica a què fan referència els parells de definicions.**

- Element que cobreix el cos dels ocells.
Instrument per a escriure. ▶ P _____
- Amfibi generalment de color verd.
Vestit de faena d'una sola peça. ▶ G _____
- Part subterrània de les plantes.
Part invariable d'una paraula. ▶ A _____

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els **determinants** són les paraules que van davant del substantiu, amb el qual concorden en gènere i nombre, i en concreten el significat. N'hi ha de diversos tipus:

- Els **articles** concreten o determinen els substantius que acompanyen. Poden ser **determinats** o **indeterminats**.
- Els **possessius** indiquen a quina persona o persones pertany un ésser o un objecte.
- Els **demonstratius** indiquen la distància, en l'espai o en el temps, que hi ha entre la persona que parla i els éssers o els objectes a què es refereix.

Subratlla els articles i encercla els substantius a què fan referència.

- La gata de Sara juga amb un cabdell de llana.
- Les cosines de Laura viuen en una ciutat molt gran.
- Unes xiquetes m'han dit que la mestra està malalta.
- Una amiga meua ha guanyat el concurs de dibuix.
- Els pares han comprat uns pastissos deliciosos.

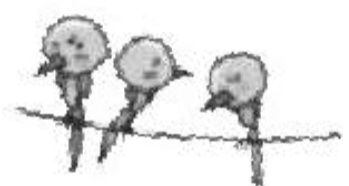

Escriu el demostratiu de proximitat, de distància mitjana i de llunyania que pot portar davant cada substantiu.

► _____, _____, _____ cotxe

_____ ocells ◀

► _____, _____, _____ plantes

_____ nina ◀

Escriu un substantiu adequat en cada cas.

- les meues _____
- el seu _____
- els teus _____
- les nostres _____
- el vostre _____
- la teua _____
- les seues _____
- el meu _____

La partició de paraules

Nom _____ Data _____

RECORDA

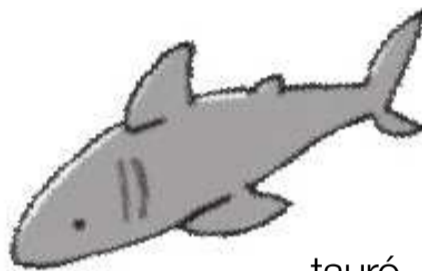
Quan una paraula no cap sencera a final de línia, la partim escrivint un **guionet (-)** i continuem escrivint-la en la línia següent seguint aquestes normes:

- No es poden separar les lletres que pertanyen a la mateixa síl·laba.
- No es poden separar les vocals d'un diftong perquè pertanyen a la mateixa síl·laba, però sí les d'un hiat perquè pertanyen a síl·labes diferents.
- Els dígrafs **rr**, **ss**, **ll** i **tx** es poden separar; en canvi els dígrafs **qu**, **gu**, **ll** i **ny** no.

■ **Escriu com parties aquestes paraules a final de línia.**

teula

tauró

quatre

caixa

boina

pingüí

■ **Parteix aquestes paraules de totes les maneres possibles a final de línia.**

- piranya ▶ _____
- mortadel·la ▶ _____
- paraigüer ▶ _____
- formigues ▶ _____
- carabassa ▶ _____

Nom _____ Data _____

RECORDA

Hi ha paraules, com *reina* i *regna*, que s'assemblen tant en la forma o la pronunciació que es poden confondre. Aquest tipus de paraules s'anomenen paraules **parònimes**.

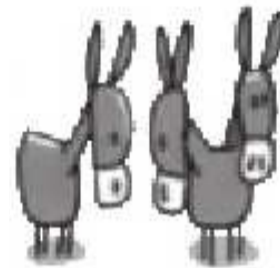
Assenyala la paraula que correspon a cada imatge.

serena

sirena

asos

ases

canaló

caneló

tromba

trompa

Escriu una oració amb les paraules de l'exercici anterior que no has assenyalat. Si cal, consulta el diccionari.

- _____
- _____
- _____
- _____

Completa cada oració amb el parònim adequat del parell suggerit.

- Al refugi hi havia _____ (*previsions / provisions*) per a un mes.
- Aquest vestit té un preu _____ (*accessible / assequible*).
- Va aprendre la _____ (*professió / processó*) de mecànic de son pare.
- El medicament ha tingut un _____ (*efecte / afecte*) immediat.
- L'orenga és una _____ (*espècie / espècia*) molt aromàtica.

Nom _____ Data _____

RECORDA

- Els **numerals** són paraules que expressen quantitat o ordre de manera precisa. Els numerals poden ser **cardinals** o **ordinals**.
- Els **indefinites** són paraules que expressen quantitats inexactes o identifiquen algú o alguna cosa de manera imprecisa.
- Els **interrogatius** i els **exclamatius** són paraules que acompanyen i determinen un substantiu alhora que introdueixen una pregunta o una exclamació sobre aquest.

■ **Subratlla de roig els determinants numerals i de blau els determinants indefinits d'aquest text.**

El meu germà va jugar ahir el sisé partit del campionat de bàsquet. Van guanyar, però per poca diferència: només dos punts! Ara mateix tenen tres equips per davant en la classificació. Però si guanyen tots els partits pendents, encara tenen alguna possibilitat d'acabar com a primers classificats del seu grup.

■ **Classifica els numerals anteriors segons de quin tipus siguin.**

Cardinals _____, _____ Ordinals _____, _____

■ **Copia escrivint l'ordinal corresponent.**

- Pau és el 1r alumne en la llista. ► Pau és el primer alumne en la llista.
- El teu amic Lluís viu al 6é pis. ► _____
- Hui és el meu 11é aniversari. ► _____
- Marc ha arribat en 3r lloc. ► _____

■ **Encercla els determinants i escriu I si són interrogatius o E si són exclamatius.**

- Quina hora és, per favor?
- Quin fred que tinc!
- Quanta aigua du el riu!
- Quin jersei vols posar-te?

Nom _____ Data _____

RECORDA

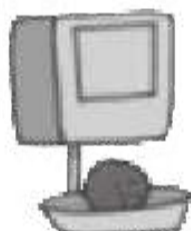

La síl·laba que sona més forta en una paraula és la síl·laba **tònica**. Les altres síl·labes són àtones.

En algunes paraules, la síl·laba tònica es marca posant un signe anomenat **accent gràfic** sobre la seua vocal. En valencià, l'accent gràfic pot ser **agut** (´) o **greu** (˘).

Encercla la síl·laba tònica en les paraules següents.

<input type="text" value="calcetí"/>	<input type="text" value="camiseta"/>	<input type="text" value="helicòpter"/>	<input type="text" value="fàbrica"/>	<input type="text" value="café"/>
<input type="text" value="llapis"/>	<input type="text" value="barnús"/>	<input type="text" value="finestra"/>	<input type="text" value="pantalons"/>	<input type="text" value="margarida"/>

Escriu cada paraula al seu lloc, tenint en compte que cada casella és una síl·laba i que la casella ombrejada correspon a la síl·laba tònica.

					
<input type="text" value="camaleó"/>	<input type="text" value="bàscula"/>	<input type="text" value="marieta"/>	<input type="text" value="telèfon"/>	<input type="text" value="tobogan"/>	<input type="text" value="arbre"/>
<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>
<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>

Copia les paraules d'aquesta pàgina que porten el tipus d'accent gràfic indicat.

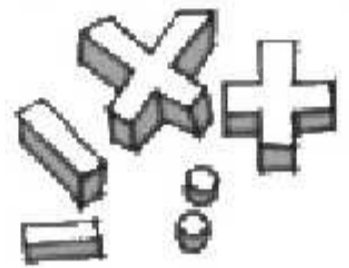
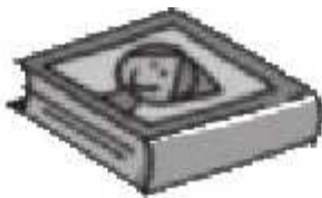
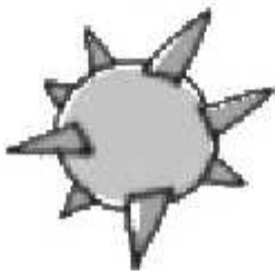

Nom _____ Data _____

RECORDA

Dues paraules són **homòfones** quan sonen igual, però signifiquen coses diferents, com ara *cec* (persona privada totalment o en part del sentit de la vista) i *sec* (que ha perdut la humitat o l'aigua que tenia).

■ **Subratlla la paraula homòfona adequada per a cada imatge.**

sòl / sol

comte / conte

falç / fals

cignes / signes

■ **Tria la paraula adequada per a completar cada oració. Si cal, consulta el diccionari.**

- Ja he demanat el _____ al cambrer. (*compte / comte*)
- En classe de Matemàtiques, hui hem construït un _____. (*cub / cup*)
- Miquel, dóna la _____ al teu germà menut quan creueu el carrer. (*ma / mà*)
- La _____ d'aquesta pizza és molt cruixent. (*maça / massa*)
- Abans de pujar al cavall, assegura't que li has posat bé la _____. (*cella / sella*)

■ **Escriu una oració amb cada una de les paraules que no has fet servir en l'activitat anterior.**

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

L'adjectiu. Graus

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els **adjectius** són les paraules que expressen qualitats o estats de les persones, dels animals o de les coses. Els adjectius estan en el mateix gènere i en el mateix nombre que el substantiu a què es refereixen.

L'adjectiu té tres **graus**: positiu, comparatiu i superlatiu.

Encercla els adjectius i subratlla els substantius a què fan referència.

- Aina té una gata blanca i Blai té un gos negre.
- Necessite unes tisores més grans que aquestes.
- Jo tinc els cabells arrissats; tu, en canvi, tens els cabells llisos.
- Abans es veia un cel fosquíssim, però ara fa un sol esplèndid.

Copia algun adjectiu dels que has encerclat que tinga els graus indicats.

Grau positiu

Grau comparatiu

Grau superlatiu

Escriu un adjectiu per a cada dibuix. Com estan?

Escriu tres oracions usant el mateix adjectiu en grau positiu, comparatiu i superlatiu.

- _____
- _____
- _____

L'accent en les paraules agudes

PLA DE MILLORA. Fitxa 2

Nom _____ Data _____

RECORDA

Les paraules que tenen com a síl·laba tònica l'última síl·laba s'anomenen paraules **agudes**. Les paraules agudes porten accent gràfic en els casos següents:

- Quan acaben en vocal o en vocal seguida de **-s**.
- Quan acaben en **-en** o en **-in**.

Busca i escriu les sis paraules representades.

Q	O	B	E	N	T	R	E	P	À
W	T	A	R	R	Ò	S	N	C	S
E	S	U	N	E	L	D	A	I	C
P	A	T	I	N	S	A	J	R	A
R	A	O	M	P	G	T	P	E	M
T	V	B	H	O	C	A	Ç	D	I
Y	I	Ú	D	E	T	E	S	U	Ó
U	O	S	N	C	U	I	N	E	R

Encercla la síl·laba tònica de les sis paraules anteriors i respon.

- Quina posició ocupa la síl·laba tònica? _____
- Per tant, com són les sis paraules anteriors? _____

Accentua les paraules agudes que calga.

- Hui Laura menja amanida, fideus i salmo per dinar.
- Els campions de la marato escolar van ser Ruben i Francesc.
- Aquest mati he vist els salts de trampoli que feien per la televisio.
- Dema celebrare la meua festa d'aniversari.

Les paraules derivades

Nom _____ Data _____

RECORDA

Les paraules **derivades** són aquelles que s'han format a partir d'una altra paraula que es diu primitiva. Així, *dentista* és una paraula derivada de la primitiva *dent*.

Relaciona cada paraula derivada amb la seua primitiva.

ferrer	llibrer	forner	paperera	paperot	ferradura
	paper	ferro	forn	llibre	
llibreria	fornada	llibreter	ferreria	papereta	fornera

Escriu la paraula que correspon en cada cas i que deriva de la paraula destacada.

- Persona que prepara el menjar a la **cuina**. ▶ _____
- Botiga on es ven tot tipus de **carn**. ▶ _____
- Persona que et porta la **carta** que t'han enviat. ▶ _____
- Màquina que serveix per a **llavar** la roba. ▶ _____
- Lloc on la gent guarda el **cotxe** i altres vehicles. ▶ _____

Forma paraules derivades seguint els models.

• flor ▶ <i>florera</i> _____	• sal ▶ <i>saler</i> _____
• sucre ▶ _____	• clau ▶ _____
• ou ▶ _____	• palla ▶ _____
• sopa ▶ _____	• fitxa ▶ _____

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els **verbs** són les paraules que expressen **accions**.

El conjunt de totes les formes d'un verb és la seua **conjugació**.

L'**infinitiu** és la forma que utilitzem per a anomenar els verbs.

En valencià hi ha tres conjugacions segons l'acabament de l'infinitiu.

Totes les formes verbals consten d'**arrel** i **desinències**.

Llig el text i subratlla'n els verbs.

Laia assegura que, de major, serà gimnasta professional. Per això acudeix cada vesprada al gimnàs, als entrenaments del seu club. Ella insisteix que tant d'esport no li resulta pesat, però també admet que, de vegades, acaba el dia molt cansada. Així i tot, per a ella l'esforç paga la pena!

Copia els verbs que has subratllat, escriu-ne l'infinitiu i indica'n la conjugació: 1a, 2a o 3a.

- assegura ▶ assegurar • _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____

Escriu, en cada cas, la forma verbal representada i l'infinitiu corresponent. Què fa?

_____ escriu _____

_____ _____

_____ _____

Separa l'arrel i la desinència de cada forma verbal.

- volia ▶ vol-ia _____
- pateixen ▶ _____
- portem ▶ _____
- pintà ▶ _____
- debatreu ▶ _____
- creixes ▶ _____

L'accent en les paraules planes

PLA DE MILLORA. Fitxa 2

Nom _____ Data _____

RECORDA

Les paraules que tenen com a síl·laba tònica la penúltima síl·laba s'anomenen paraules **planes**. Les paraules planes porten accent gràfic en els casos següents:

- Quan acaben en consonant, excepte en les terminacions **-as, -es, -is, -os, -us, -en, -in**.
- Quan acaben en diftong.

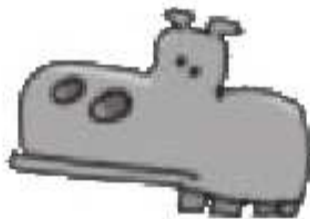
■ Anota el nom de cada animal. Tots són paraules planes.

■ Escriu una oració amb cada paraula plana representada. Compte amb els accents!

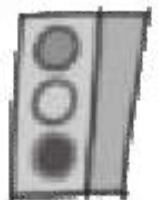

▶ _____

_____ ◀

▶ _____

■ Accentua les paraules planes que calga.

- Quan ereu menuts menjaveu molts platans; en canvi, ara sembla que preferiu la poma.
- Ahir anarem al zoològic i coneguerem una cria de goril·la acabada de naixer!
- Vosaltres sabieu que Angel escriu uns contes bonissims?

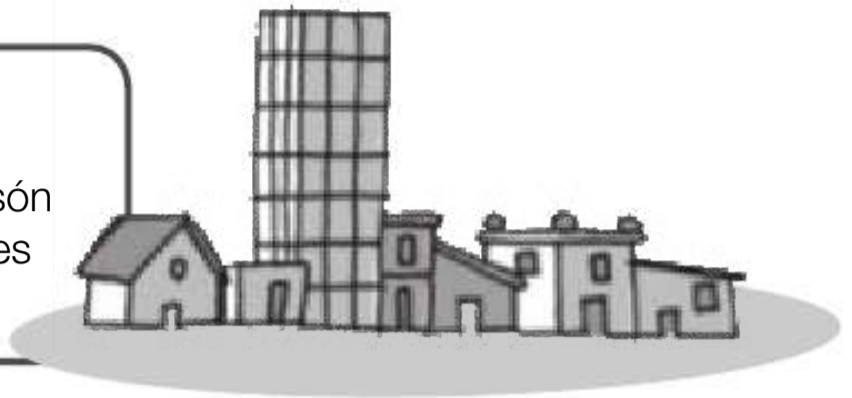
Les paraules compostes

Nom _____

Data _____

RECORDA

Les paraules **compostes**, com ara *gratacel*, són les que s'han format unint dues o més paraules simples (*gratar* i *cel*).

Relaciona i escriu les paraules compostes que formes.

salva •	• gotes ▶ _____
alta •	• taps ▶ _____
compta •	• vides ▶ _____
lleva •	• veu ▶ _____

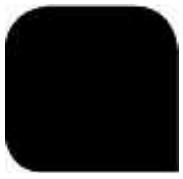
Anota la paraula composta que correspon en cada cas.

- Drap amb què ens torquem les mans a la cuina. ▶ _____
- Màquina que renta els plats, els gots, els coberts... ▶ _____
- Instrument que serveix per a caçar papallones. ▶ _____
- Objecte semblant a un ganivet amb què obrim les cartes. ▶ _____

Llig aquestes paraules compostes que s'han barrejat i escriu les paraules correctes amb l'ajuda dels dibuixos.

trencamosques matallamps paraocells espantaclosques

Nom _____ Data _____

RECORDA

Les formes verbals expressen **nombre**: poden estar en **singular** o en **plural**.

Les formes verbals també expressen la **persona** que realitza l'acció: poden estar en **primera**, en **segona** o en **tercera** persona.

Les formes no personals són l'**infinitiu** (*cantar*), el **gerundi** (*cantant*) i el **participi** (*cantat*).

Llig el text i encercla de roig els verbs en singular i de blau els verbs en plural.

Clara i Marta aniran a l'excursió a l'Albufera, però les seues cosines, Laura i Laia, encara no ho saben. Jo també hi aniré. Per cert, Toni, tu vas dir que sí que vindries, però encara no has portat l'autorització. Al final vindreu Neus i tu? Què decideu? Recordeu que el termini d'inscripció acaba demà...

Subratlla els verbs d'aquestes oracions i, en acabant, classifica'ls.

- Jo aniré a Itàlia.
- Elles juguen a pilota.
- Nosaltres mengem arròs.
- Ell llig molt bé.
- Tu cantes òpera.
- Vosaltres sempre rieu.

Primera persona _____

Segona persona _____

Tercera persona _____

Completa aquesta taula de formes no personals.

Infinitiu	Gerundi	Participi			
	batent		batuda		
		llegit			llegides
menjar				menjats	

L'accent en les paraules esdrúixoles

Nom _____ Data _____

RECORDA

Les paraules que tenen com a síl·laba tònica l'antepenúltima síl·laba s'anomenen paraules **esdrúixoles**. Totes les paraules esdrúixoles s'accentuen gràficament.

● **Escriu la paraula que no és esdrúixola de cada grup.**

fàbrica
esdrúixola
camiseta
història

tómbola
góndola
gàrgola
llapis

cocodril
informàtica
biòloga
església

fórmula
època
trapezi
pàgina

● **Descobreix la paraula esdrúixola que correspon en cada cas.**

- Assignatura que estudia els números i les operacions. ▶ _____
- Dona que atén i cura els animals quan estan malalts. ▶ _____
- Unitat de longitud equivalent a 1.000 metres. ▶ _____
- Les paraules en tenen una de tònica i altres d'àtones. ▶ _____
- Gran construcció que servia de tomba als antics faraons. ▶ _____

● **Copia escrivint les paraules esdrúixoles representades.**

• Posa't el i sabràs si tens febre.

• Hi ha una a la finestra.

• Aquesta fa unes fotos boníssimes!

Els diminutius i els augmentatius

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els **diminutius** són paraules que expressen la idea de mida xicoteta.

Els **augmentatius** són paraules que expressen la idea de mida gran.

Llig el text i classifica les paraules destacades en el grup corresponent.

Ahir vam anar a dinar al camp amb l'oncle Pau, la tia Sandra i la **cosineta** Roser, tots en el **cotxot** de l'oncle, on cabem molt bé. Vam anar a un lloc amb **tauletes** i **banquets** de fusta que hi havia davall d'uns **arbros** enormes prop d'un **riu**. La mare duia una **cistellota** plena d'entrepans i la tia va portar un **pastissot** de xocolata que de poc no cabia damunt de la taula! Roser i jo ens vam afartar! I els altres també, eh?

Són diminutius

Són augmentatius

Ratlla les paraules que no siguin diminutius.

paquet

jerseiet

manteta

marieta

llet

tauleta

piloteta

gatet

saquet

bicicleta

Escriu un diminutiu i un augmentatiu de cada paraula usant les terminacions **-et/-eta** i **-ot/-ota**.

• flor ► _____, _____

• porta ► _____, _____

• peu ► _____, _____

• peix ► _____, _____

• got ► _____, _____

• bola ► _____, _____

Nom _____ Data _____

RECORDA

El **temps** verbal indica si l'acció ja ha tingut lloc (**passat**), si té lloc ara (**present**) o si tindrà lloc més endavant (**futur**).

Els temps verbals s'agrupen en modes segons que expressen accions reals, desitjos o ordres. Els temps verbals que expressen accions reals estan en **mode indicatiu**.

Subratlla les formes verbals i classifica-les segons el temps que indiquen.

- Laura dibuixà un monstre molt divertit.
- Irene farà un examen dimecres.
- La meua cosina viu a Sardenya.
- Els alumnes no aniran a classe aquest divendres.
- Els meus pares anaren de viatge de noces a Venècia.
- Gerard i Guillem són molt bons companys.

Passat	Present	Futur

Marca les oracions que estan en mode indicatiu.

☐ Tant de bo fóra ja estiu!	☐ Pere està content amb les notes.
☐ Clara va a escola amb autobús.	☐ Marta, tanca la porta!
☐ Done'm el diari, per favor.	☐ No m'agrada el xocolate calent.

Escriu una oració en present, una en passat i una en futur.

- _____
- _____
- _____

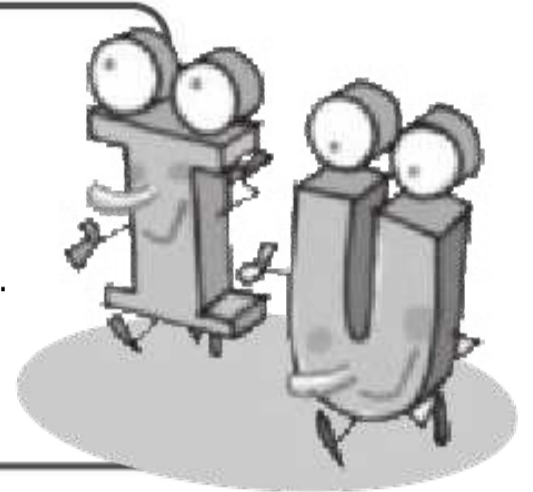

Nom _____ Data _____

RECORDA

La **dièresi** (¨) és un signe que es posa sobre les vocals **i** i **u** en els casos següents:

- Per indicar que cal pronunciar la **u** dels grups **qüe, qüi, güe, güi**.
- Per indicar que la **i** o la **u** no formen diftong amb la vocal anterior i que, per tant, es pronuncien en síl·labes diferents.

Posa la dièresi en les paraules que calga.

- Només hi ha dos paraigues al paraiguer.
- Aquestes pasques anirem al poble del iaio Raul.
- La veina del sisé canta tot el dia.
- Amb quina freqüència passa el tren d'Alacant?
- M'agrada més el raim que les figues.
- Laura mira Guillem de reull.

Copia les oracions substituint els dibuixos per les paraules corresponents.

- Els i les viuen a l'Antàrtida.

- Vam fer una excursió pel llac amb les .

- A Manel li han regalat un .

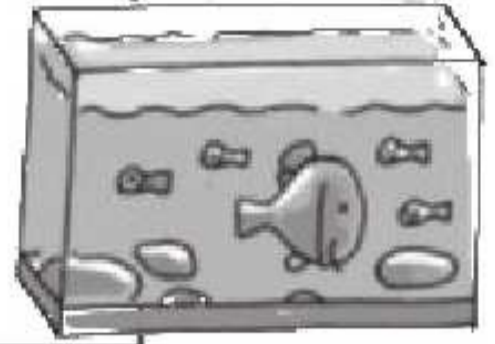
- Per dormir sempre em pose .

Nom _____ Data _____

RECORDA

Una **família de paraules** està formada per totes les paraules que deriven de la mateixa paraula. Així, *peixos*, *peixet*, *peixot* i *peixera* formen part de la família de paraules que es crea a partir de la paraula *peix*.

● Agrupa aquestes paraules en famílies i digues de quina paraula provenen.

- florir
- submarí
- panet
- desfullar
- mariner
- floral
- florista
- panera
- floreta
- fulles
- marina
- fullatge
- panellet
- empanar
- fullaraca
- marítim

● En cada una d'aquestes famílies hi ha un mot que no hi pertany. Ratlla'l.

- enamorar, amor, amorós, clamor
- portador, porta, portal, portalada
- llit, llitera, escalfallits, bullit
- punta, despuntat, puntuació, puntes

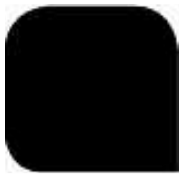
● Escriu tres mots per a cada família de paraules.

PASTÍS

NÚVOL

Els pronoms personals

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els **pronoms personals** són les paraules amb què anomenem les persones, els animals o les coses sense utilitzar substantius.

Els pronoms poden ser de **primera persona**, **segona persona** o **tercera persona** i poden anar en singular o en plural.

● **Encercla les paraules que siguin pronoms personals.**
En acabant, classifica'ls.

jo	nosaltres		escola	xiquets
		ella		
elles	mare		ells	vosaltres
				tu
Sandra	amic	meus	ell	demà

Primera persona _____

Segona persona _____

Tercera persona _____

● **Substitueix les paraules destacades per un pronom personal. Fixa't en l'exemple.**

- **Arnau** vol cereals o galetes? ► Ell vol cereals o galetes?
- **Júlia** va guanyar la competició. ► _____
- **Carles i Irene** són germans. ► _____
- **Joan i jo** farem de voluntaris. ► _____
- **Marta i Gemma**, pareu de xerrar! ► _____
- **Les meues amigues** vindran més tard. ► _____
- De major, **Sergi** vol ser veterinari. ► _____

Nom _____ Data _____

RECORDA

S'escriu **guionet** (-) en els casos següents:

- En els numerals, entre les desenes i les unitats i entre les unitats i les centenes.
- En paraules formades per la unió de dues paraules, quan la primera acaba en vocal i la segona comença en **r**, **s** o **x**.

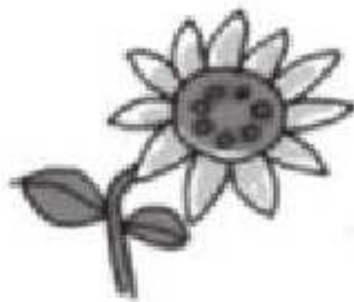
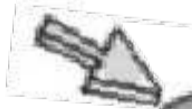
● Completa la taula escrivint els números en xifres o en lletra, segons corresponga.

Número	Com es llig
43	
	tres-cents dotze
56	
	sis-cents vint-i-quatre
800	
288	
63	
	dos mil quinze

La paraula DUC
ens recorda quan
cal escriure guionet
en els numerals.

● Escriu les paraules compostes següents. Vigila si han de dur guionet o no.

Les paraules onomatopeiques

Nom _____ Data _____

RECORDA

Les paraules **onomatopeiques** s'han format imitant el so que fa un animal, una persona o una cosa. Per exemple, *xiuxiuejar* s'ha format a partir de la imitació del soroll que fan les persones quan parlen en veu baixa (*xiu-xiu*).

Ratlla, en cada cas, la paraula onomatopeica que no corresponga.

Dring!

dringar
belar

Xip, xap!

xipollejar
cruixir

Uuuuu!

udolar
mugir

Bee!

brunzir
belar

Escriu oracions usant la paraula onomatopeica corresponent.

Piu-piu!

Rauc, rauc!

Mèu, mèu!

Cloc, cloc!

Nom _____ Data _____

RECORDA

Els **adverbis** són paraules que expressen circumstàncies de lloc, de temps, de manera o de quantitat.

Subratlla els adverbis d'aquestes oracions i classifica'ls.

- Laia va estudiar molt.
- Maria es va alçar ràpidament.
- Carles va anar ahir al cine.
- Ai, m'he deixat la jaqueta fora!
- Patrícia viu allà.
- Vaig acabar bastant cansada.
- El vestit roig em va bé.
- Aniré a vore el metge hui.

Temps	Lloc	Manera	Quantitat

Ratlla les paraules que no siguin adverbis.

amable	suaument	llegim	cas
demà	persona	gens	lluny

Completa amb els adverbis que no has ratllat abans. Fixa't quin tipus d'adverbi es demana en cada cas.

- La iaia acarona el gat _____. (*manera*)
- La pilota ha anat a parar _____. (*lloc*)
- A tu l'all t'agrada molt; a mi no m'agrada _____. (*quantitat*)
- Ja hem fet la major part del treball; _____ l'acabarem. (*temps*)

